

În concertul de închidere al acestei ediții, pianistul Andrei Deleanu a realizat o veritabilă creație interpretativă în *Sonata în si bemol major* de Franz Schubert, elaborându-și discursul într-o fermă construcție simfonică; s-au remarcat limpezimea și echilibrul proporțiilor arhitectonice, conducerea diferențiată a planurilor sonore, împletite într-un edificiu definit în egală măsură prin eleganță și monumentalitate, prin cantabilitate și sobrietate. Nu aceeași strălucire și forță de convingere au degajat cele două *Studii* de Franz Liszt, lucrări în care solistul s-a simțit în mod evident dezavantajat de instrumentul avut la dispoziție.

Prezența unor voci tinere nu constituie o noutate în programul acestei manifestări, pe afișul din acest an fiind înscrise trei nume deja cunoscute. Dezinvoltura și verva interpretativă a Ruxandrei Vodă — secundată de pianistul Ovidiu Cucu — au conferit culoare și prosperețime ariilor de Mozart, Rossini și Donizetti, sau cîntecului de Caudella, chiar dacă soprana nu s-a aflat în forma sa vocală maximă. Din repertoriul variat (Mozart, Ceaiovski, Donizetti) susținut de soprana Felicia Filip alături de pianista Doina Micu, s-a detașat cu deosebire dramatismul liedului *Salcia* de Theodor Rogalski, reliefat prin intensitatea accentelor expresive, prin dozajul contrastelor și efectelor, demonstrînd maleabilitatea, robustețea și penetranța acestui glas. Conturînd cu sobrietate, prestanță și rigoare liniile stilistice ale paginilor de Mozart, Brahms și Ionel Perlea, Liliana Petrescu-Nichiteanu — acompaniată la pian de Adrian Nichiteanu — a marcat punctul final al serii.

Subliniind deopotrivă caracterul artistic și cel formativ al manifestării, cele trei zile ale Galei au fost prefațate, pe rînd, de cuvintele muzicologilor Alfred Hoffman, Eugen Pricope și Nicolae Brîndus.

Intrată în tradiție, evocarea Ionel Perlea (ce a avut loc la expoziția temporară din comuna Ograda) a constituit un prilej de a puncta noi date ale biografiei dirijorale și componistice a marelui muzician, dar și o modalitate de a-i omagia personalitatea prin intermediul unor repere ale literaturii camerale românești tălmăcite de Liliana Petrescu-Nichiteanu și Adrian Nichiteanu, de Felicia Filip și Doina Micu, de Aurelian Octav Popa.

La reala ținută a acestei ediții s-au adăugat atribuțiile și responsabilitățile perenității; sint argumente ce motivează valoarea Galei recitalurilor de la Sibobzia ca exemplu demn de urmat, aducînd mesajul culturii muzicale în viața spirituală a diferitele orașe ale țării.

Anca Ioana ANDRIESCU

TIMIȘOARA

Deschiderea stagiunii la Filarmonica

„Banatul“

După o stagiune estivală bogată, cu multe recitaluri de orgă și un program Beethoven ce inaugura ciclul consacrat marelui clasic în concertele lunare speciale, deschiderea stagiunii 1983/87 a fost marcată printr-un concert simfonic de aleasă ținută atît ca alcătuire cît și ca nivel artistic al prezentării lucrărilor incluse. Ca și în stagiunile trecute, atenția conducerii Filarmonicii este mereu îndreptată către promovarea muzicii românești actuale; pe această linie, la începutul noii stagiuni ne-a fost prezentat un recent opus concertant al compozitorului Dumitru Bu-

ghici, care împlinește în toamna lui 1986 vîrsta de 65 de ani. Totodată, Filarmonicii „Banatul“ i-a revenit meritul de a înfățișa în primă audiere absolută și cel de al treilea concert instrumental pentru suflători al compozitorului.

Dacă în stagiunile trecute am ascultat cu concursul solistic al lui Iancu Văduva *Concertul pentru trompetă* și cu Ioana Mogoș cel pentru flaut, acum Emil Șein, un tînăr și entuziast adept al muzicii contemporane, ne-a prezentat *Concertul pentru clarinet, clarinet-bas și orchestră*, scris special pentru acest talentat instrumentist. Ca și în precedentele opusuri concertante, Dumitru Bughici apelează la elemente melodico-ritmice din muzica de jazz, fapt care de la bun început dă lucrării o largă accesibilitate și atractivitate dar solicită o tehnică bine pusă la punct din partea interpretului. Nouă este în această lucrare și alăturarea celor două instrumente — și aceasta desigur pentru a căștiga un ambitus cît mai mare pe de o parte dar și pentru o lărgire a paletelor expresive și o diversificare a discursului muzical. Cele trei mișcări contrastante pornesc de la desfășurări molcome mergînd pînă la trepidații incisive prezentate în dialoguri între solist și orchestră, ca și segmente pur orchestrale ce pun în evidență atracția autorului pentru melodie în primul rînd, ritm și culoare, elemente care domină întreaga desfășurare. Clarinetistul Emil Șein a izbutit să redea specificul lucrării cu o deosebită eficiență, dovedindu-se la înălțimea exigențelor tehnice și expresive.

Concertul simfonic inaugural dirijat de Remus Georgescu a mai cuprins două lucrări de referință din muzica rusă: *Concertul nr. 1 în si bemol minor pentru pian și orchestră* de P. I. Ceaiovski și *Suita de balet „Petrușka“* de Igor Stravinski. Pianistul Dan Grigore a reușit prin interpretarea dată concertului ceaiovskian mai mult decît să impresioneze, el ne-a oferit o variantă la care poate ajunge numai un artist consacrat căutînd să exploateze mereu noi și noi resurse ale unei partituri fie și răscolite. Păcat de unele inadvertențe neadmise la o asemenea lucrare din partea orchestrei, care însă în suita lui Stravinski s-a lăsat antrenată într-o redare spectaculoasă, contribuția instrumentiștilor ansamblului timișorean ridicîndu-se la adevărata valoare a colectivelor.

Damian VULPE

SIBIU

O seară simfonică

Periodice sau extraordinare, manifestările ce alcătuiesc viața muzicală a Sibiului respiră un aer de permanență prin concertele filarmonice săptămînale. Deloc întîmplătoare, opțiunile asupra programelor dovedesc competență atît în selecția repertorială cît și în alegerea interpretilor. Prezențele pe podiumul de concert se prezintă astfel ca o alternanță de nume consacrate cu tinere talente în continuă ascensiune. Promovînd laolaltă cunoscutul cu necunoscutul, programele filarmonicii nu ocolesc, așadar, elementul surprinzător, care crește direct proporțional cu ineditul.

Într-o seară de la sfîrșitul stagiunii trecute, dirijorul Dorin Franțes (dirijor ce se afirmă din ce în ce mai mult) ne propune ineditul, pentru început, sub forma unei prime audieri: „*Da scherzare*“ — mișcare coregrafică — autoare tînăra compozitoare Saviana Diamandi. Scriitura de factură contemporană se înscrie într-un cadru evolutiv, materializat prin creșteri și descreșteri ce descriu arcuri progresive. Forma tri-

partită (scherzo cu trio) prinde viață prin limbajul modal de esență prokofieviană. Deși orchestra este densă ca număr de executanți, orchestrația pare aerisită printr-o tratare care, evitând desfășurări compacte, „în pachete“, urmează în permanență principiul dialogului instrumental.

Surpriza ne vine și din partea celor două soliste — confirmate la concursuri internaționale de specialitate — pianista Anuș Cividian, absolventă a Conservatorului ieșean și Georgiana Ciobanu, elevă a Liceului de muzică din București.

Concertul pentru pian și orchestră în fa minor de J. S. Bach a cunoscut, prin Anuș Cividian, o nouă tâlmăcire în stil, printr-o artă pianistică extrem de îngrijită, particularizată prin sensibilitate, discreție, egalitate a atacului și construcție încheată a frazelor. Orchestra a contribuit la reușita interpretării, dând pregnanță stilistică printr-o bună sincronizare și delimitare a planurilor dinamice.

Georgiana Ciobanu este — și nu se oprește aici — o nouă tinără speranță a violonisticii românești. Lucrări ca *Poemul* de Chausson și *Rapsodia „Tzigane“* pentru vioară și orchestră de Ravel, de o bogăție melodică, ritmică, armonică, timbrală dusă pînă la luxurianță, nu sînt, în versiunea Georgiane Ciobanu, simple răstălmăciri ale unor piese de rezistență, ridicîndu-se deasupra acestui nivel prin maturitatea și siguranța execuției. Pătrunzînd spiritul lucrărilor și redîndu-l mai mult decît convingător, ne-a relevat, printr-o largă paletă dinamică, potențe de cantabilitate și viteză puțin întîlnite la vîrsta ei.

Făcîndu-se simțită și pînă acum, ca acompaniatoare, prezența orchestrei devine tot mai vie, odată cu momentul în care ea își asumă rolul principal. Cu aceeași participare care-l caracterizează, Dorin Franțeș dirijează „*Uvertura 1812*“ de P. I. Ciaikovski. Inserate pe fondul melocicității ceaikovskiene, variațiile pe tema „Marsilieizei“ dobîndesc de fiecare dată alte semnificații prin gestul amplu, aparent teatral, dar eficient al dirijorului. Edificiul pe care-l clădește maleabilitatea baghetei lui Dorin Franțeș marchează festiv și solemn momentul de încheiere al unei obișnuite seri simfonice sibiene.

Roxana HAȘEGAN-BĂLAȘ

BOTOȘANI

Filarmonica la a 34-a stagiune

Invitația pe care mi-o lansa, recent, Filarmonica botoșăneană, m-a surprins puțin; era vorba de a participa la deschiderea celei de a 34-a stagiuni (cifra m-a impresionat) și, în plus, de a susține o prelegere în cadrul perfecționării profesionale a membrilor orchestrei. Iată deci, mi-am spus, muzicienii care doresc să se informeze, care-și doresc progresul permanent nefiind mulțumiți doar cu stadiul actual de cunoștințe. Incitat de toate acestea am purces către îndepărtatele meleaguri ale Nordului Moldovei pe care nu le mai vizitasem de foarte mult timp: peisaj frumos, liniștit și un oraș ce îmbină armonios vechile clădiri cu cele noi (o notă aparte o creează arhitectura originală a construcțiilor moderne care, multe din ele, ies din tiparele cam standardizate existente deseori). Sala teatrului Eminescu, unde se desfășura repetiția generală a concertului, m-a întîmpinat ca o gazdă primitoare, cu o acustică bună. Pe scenă orchestra, confruntată cu inevitabilele dificultăți ale unor partituri românești și romantice, reia cu conștiințozitate pasajele, finisează frazările, rețușează asamblajele. Bagheta atentă și fermă a lui Teodor Romașcanu veghează cu grijă ca totul să iasă cît mai bine. Și rezultatul, cu adevărat

de calitate, se materializează într-un concert de frumoasă ținută tehnică și muzicală, care marchează corespunzător intrarea colectivului de instrumentiști ai Botoșanilor în cel de al 34-lea an de existență. A fost o manifestare în care m-a impresionat în egală măsură muzicalitatea și precizia construcțiilor sonore realizate de tînărul șef de orchestră dar și promptitudinea cu care ansamblul a răspuns și a urmat sugestiile dirijorale. Dacă adăugăm indiscutabilul talent violonistic al solistului (Gabriel Croitoru, încă student al Conservatorului bucureștean dar deja un artist aureolat cu numeroase premii naționale și internaționale) avem imaginea concertului din 19 septembrie.

Întîlnirea de a doua zi cu membrii orchestrei a prilejuit un contact de idei interesante; au fost discutate probleme legate de muzica contemporană românească, cu trimeri în domeniul creației și interpretării. Secretarul muzical al Filarmonicii, Ion Țurcanu, mi-a furnizat o listă consistentă de lucrări românești, abordate în primă audiție absolută aici (D. Bughici, Andrei Tănăsescu, V. Opran etc.) sau prime audiții (P. Bentoiu, T. Grigoriu, B. Csiky, Șt. Niculescu, A. Vieru, A. Stroe, Ș. Nichifor, Liana Alexandra, A. Zeman, V. Spătăreanu și mulți alții). Premiul II obținut la ultimele două ediții ale „Cin-tării României“ confirmă seriozitatea cu care se muncеște aici. Colectivul orchestrei, în plină consolidare, își dorește ascensiunea pe noi trepte de profesionalism demonstrînd faptul că la Botoșani funcționează o formație serioasă, reprezentativă pentru noua școală muzicală românească, formație a cărei menire rămîne aceea de a propaga (la un nivel artistic cît mai înalt) marile valori ale muzicii românești și universale.

Dar BUCIU

SUCEAVA

Concurs de interpretare

Concursul muzical de interpretare instrumentală „Ciprian Porumbescu“ de la Suceava, concurs dotat cu Trofeul „Lira de aur“ și organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă, este deja o realitate de însemnătate deosebită în viața noastră muzicală. Derulată în intervalul 25 iulie — 3 august, ediția a XV-a, dedicată aniversării a 65 de ani de la fîurirea Partidului Comunist Român și a 21 de ani de la istoricul al IX-lea Congres al Partidului, a pus în evidență nu numai nivelul înalt al competiției și competitorilor, de pe toate meleagurile țării, ci și o serie de modificări față de precedentele ediții, de natură să îmbunătățească atît nivelul general al audierilor (publice) cît și eficiența generală a acestui concurs care trebuie înțeles, în linii mari, în contextul pedagogiei instrumentale românești.

Astfel, regulamentul de participare permite înscrierea unor elevi din clasa a VIII-a care au implinit 14 ani după 31 decembrie din anul precedent. Deja, la asemenea vîrstă unele performanțe notabile sînt posibile și fapt e că, de data aceasta, am asistat la multe evoluții de natură a entuziasma un public umplînd consistent generoasa sală a Casei de Cultură a Sindicatelor din localitate. Apoi, față de ediții precedente, am remarcat o mai mare prezență în concurs a unor interpreți la instrumentele de suflat din lemn și din alamă; de asemenea, notabilă este o *sui generis* premieră: participarea, pentru prima dată la Suceava, a unor concurenți la harpă, instrumentul fiind adus de la Liceul „George Enescu“ din București (semnalăm cu această ocazie și o anomalie — cum e posibilă înscrierea în concurs a acestei „cate-